

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 14.

4de april 1897.

23de aarg.

To butiker. II.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I palter til en adresse paa over 5 ekspir. levers det for 40 cents, og over 25 ekspir. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decarah, Iowa.

Alt vedkommende reaktioner af bladet sendes til Rev. E. Wulfsberg, Decarah, Iowa.

De unge korsfarere.

(Fortsættelse.)

olf løb et kort stykke efter ham, dog saa den sig spørgende om efter sin eierinde. Tilslut blev den staaende, ligesom uden at vide, hvorvidt den skulde gaa længere. Og saa Otto standsede og klappede det kraftige dyr, der fra en voldsom fiende var blevet ham en tro ven. Derefter svingede han med luen og raabte nogle uforstaaelige ord til affed.

Med haanden for øinene blev Valborg staaende og se efter ham. Men da Wolf tilslut vendte om, og Otto alene vandrede videre, kom der pludselig liv i hendes stikelse. Hun raabte paa Wolf, løb og løb alt hvad hun kunde efter den ensomme vandrer.

„Stans, stans! Det er noget, jeg har at sige dig“, raabte hun efter ham, aldeles forpusten, og snart stod hun atter ved hans side.

„Du kan saa løb til at tage Wolf med“, sagde hun. „Jeg kan ikke se paa, at du rejser saa ganske alene affed. Den er snild og trofast, og du kan stole paa den.“

Wolf hoppede op paa hende under en svag knurren, som den havde forstaaet alt.

„Du snilde, kjære, trofaste Wolf“, sagde Valborg og lagde armene om dens hals og klappede den. „Gaa med og pas godt paa ham!“ Og saa kysede og klappede hun det kjære dyr. Hvad Otto sagde til hende, hørte hun ikke; hun var for bebøget til at forstaa det. Taus rakte hun ham haanden; endnu en gang bøiede hun sig ned og saa ind i hundens floge øine.

„Gaa med og pas godt paa ham!“ gentog hun endnu engang, som om hun talte med et menneske; derpaa sprang hun op og skyndte sig uden at se sig om, tilbage til Albert. „Det var rigtig gjort“, sagde Albert, „Wolf vil blive ham til stor nytte.

Men se dig om endnu en gang. Otto vinker til os, og Wolf vender stadig hovedet tilbage.“

Men Valborg vilde ikke se sig om. Dette var første gang i hendes liv, at en dyb smerte havde fyldt hendes sjæl; med de taarefyldte øine rettede mod jorden vandrede hun hurtig hjemover.

Da Otto og Wolf allerede forlængst var forsvundne i det fjerne, kunde hun ikke længere betvinge sine følelser. Hun kastede sig grædende ned i græsset ved siden af veien og hulkede, som om hendes hjerte skulde bryde.

Albert satte sig ved siden af hende og blev siddende i dybe tanker og betragte de insekter, som svævede i luften omkring dem. En hvid sommerfugl slagrede i nærheden. Bludselig satte den sig paa den grædende piges gule haar, hvor den blev siddende en stund urørlig, hvorpaa den atter fløj videre og forbandt for Alberts øine.

Albert sendte et længselsfuldt blik ud i det fjerne. Hans tanker var ilet forud for Otto og maalede for hans indre blik forunderlige billeder fra kampe, som i det hellige land førtes til Guds pris. Han saa blandt andet en skare skjønt smykkede gutter og piger drage ind i den hellige stad og i from begisstring knæle ved den hellige grav. O, den, som kunde være med! Hvorledes maatte ikke disse unge stridsmænd, der efter overstaaede farer og anstrengelser var naaede frem til sit maal, være tilmode næsten som de forløste skarer i himmelen!

Han havde gjerne kunnet sidde saaledes i timevis og drømme. Han glemte Valborg og hendes bitre graad ved tanken paa al den herlighed, han saa i sine drømme, og han blev næsten forkræftet, da han væktedes af sine drømme ved, at Valborg lagde sin haand paa hans skulder og med bedrøvet stemme sagde:

„Kom, lad os gaa hjem nu!“

Taus vandrede de hjemover. Hvis nogen havde kunnet læse ind i deres hjerter, vilde han være bleven forbausset over, hvorledes deres inderste tanker lignede hinanden.

Noget nyt, fremmed havde trængt sig ind hos dem og havde en forunderlig indflydelse paa deres sjæleliv. En fjern, ubekjendt verden, som de blot kjendte yderst lidet til, var ligesom rykket dem nær og optog alle deres tanker.

De var saa stille af sig, da de kom hjem.

Forældrene gjettede sig let til, at de sørgede over at stilles fra sin kamerat, og plagede dem ikke med spørgsmål.

Men det varede længere, end forældrene havde tænkt, før de unges gamle munterhed vendte tilbage. Otte dage var gaaede hen, og endnu var de lige stille og mismodige; de gik omkring som i drømme. Moderens venlige trøsteord udrette intet. Hver dag vandrede Albert og Walborg flere timer om i skoven.

Før at glæde Walborg købte faderen en anden hund til hende, en halvbofsen hvalp, som han haabede, hun vilde blive ligesaa glad i, som hun havde været i Wolf. Men hun brydde sig næsten ikke om den og overlod den fordetmeste til tjenestfolkene. Hun havde haft Wolf altså kjær til, at hun vilde lade nogen anden hund indtage den samme plads i hendes hjerte.

De to søstrende lagde omtrent ikke merke til sin ældre bror Bertel; de gik forbi ham, som om han skulde være en af husets tjenere. Og Selvig betymrede de sig heller ikke meget om. Hun kunde atter faa lov til at gaa omkring inde i værelserne; men hun var stille og sky og vilde helst gjemme sig i kroge. Om dagen var der ingen, som havde stor tid til at beskæftige sig med hende; Walborg havde nok kunnet det; men hun gjorde det ikke, og Albert var begyndt at tage mere ivrig fat paa sine studier, som var blebne temmelig forsømte, mens Otto havde været der; han var nu meget ofte over hos muntene i Mariedal for at modtage undervisning hos dem.

Selvig glædede sig hele dagen til, at Bertel skulde komme hjem fra sit arbejde; han legte med hende og lovede, at han skulde tage hende med ud i marken, naar hun blev sund og frisk. Da straalte det blege ansigt af fryd, og den lille pige blev mere glad i Bertel, der igjen søgte sig saa lykkelig over at se, hvor hun jublede, naar han kom op til hende.

Baaren var tilende; sommeren var kommet, og man var allerede i slutningen af juni maaned. Markerne stod udmerket pent, og snart begyndte høsaanen. Selvig havde nu længe faaet lov til at være ude; hun vilde helst være der, hvor Bertel var, og frydede sig, naar hun undertiden fik lov til at kjøre hestene eller fik bære maden ud til slaattefolkene, naar de ikke var for langt væk.

Med sundheden var ogsaa hendes gamle glade sind vendt tilbage. Bistnok var hun fremdeles altid en del sky, især naar hun var sammen med Walborg og Albert; dog vænnede hun sig mere og mere til sine nye omgivelser og søgte sig stadig mere hjemme der. Hun begyndte at faa runde kinder, og den blege farve havde givet plads for en frisk rødme, og fru Maria mente, at hun var vokset siden hun kom til dem.

Det var en vakker søndags morgen. Det var stille paa borgen; ingen arbejdede om helligdagen. Familien gjorde sig færdig for at gaa i klosterkirken i Mariedal. En del af tjenestfolkene var allerede gaaede, og snart efter kom ogsaa ridderen og hans familie.

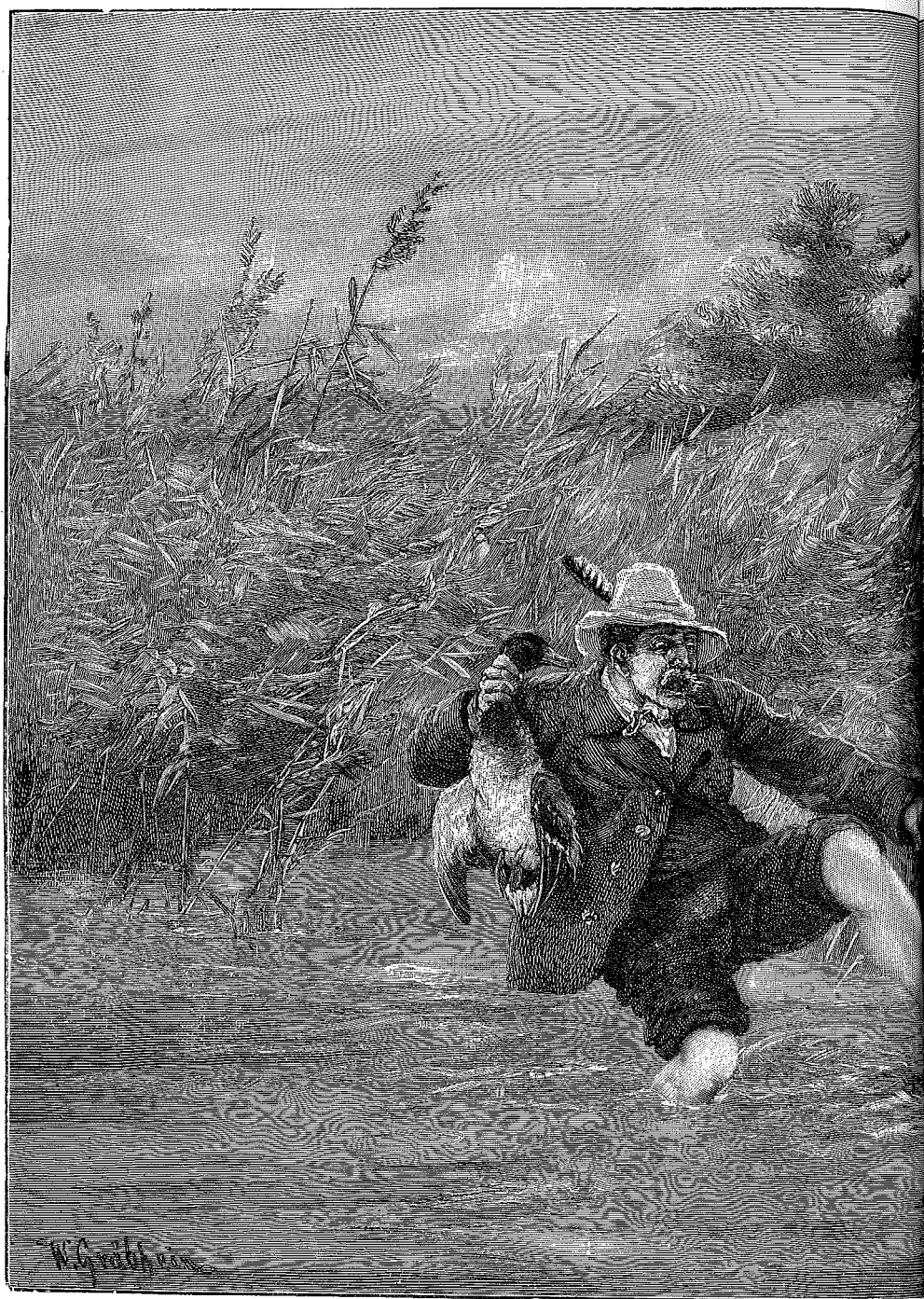
Den fromme pater Anselmo talte ogsaa idag om evighed, saaledes som han saa ofte pleiede. Og saa fortalte han om, hvorledes skarer af børn var dragne afsted for at befri den hellige grav fra tyrkerne. Med glødende begejstring talte han om, hvilken Gud velbehagelig gerning dette var; ja han opfordrede endog alle forældre til at sende sine børn afsted for at fremme dette værk.

Bleg af angst og skræk hørte fru Maria paa prædikanten. Hun søgte lyst til at springe op og knælende bede ham om at tie stille. Hvad kunde de skalkars svage børn udrette mod tyrkerne? Hendes sunde forstand opvortes ligeoverfor et saadant forehavende, som hun saa sikkert vidste var en misforstaaelse af Guds vilje, og som blot vilde bringe de ulykkelige børn i den dybeste elendighed. Hun kunde se paa sin mand, at han var af samme mening som hende; hans pande var rynket, og han stirrede mørkt frem for sig; hun forstod, at han var greben af angst for sine børn.

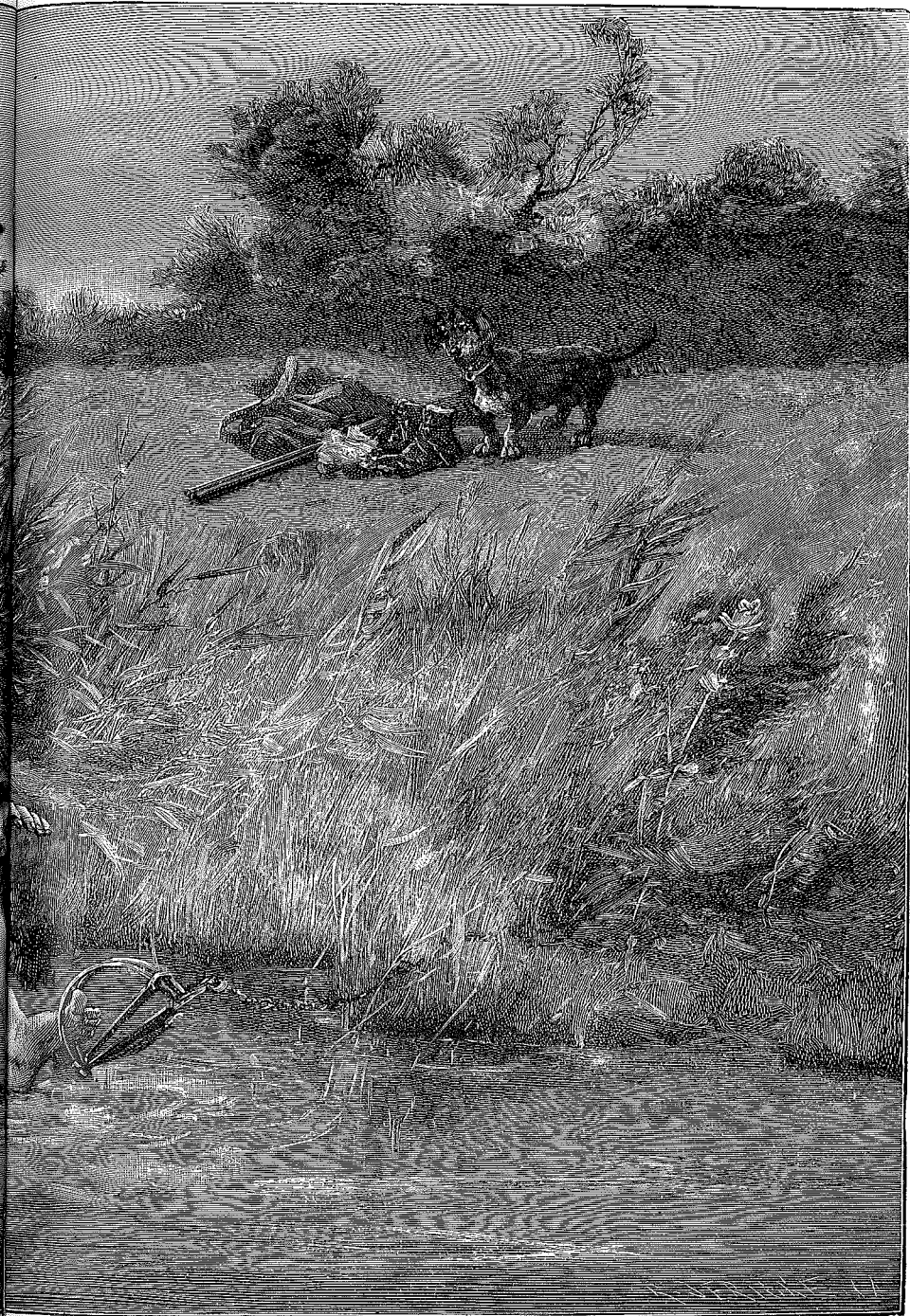
Før første gang i sit liv ønskede hun, at børnene ikke maatte lytte til prestens ord. Men naar hun betragtede Albert og Walborg, kunde hun ikke være i tvil om, at prestens tale greb deres hjerte; de sad ved siden af hinanden med hebe kinder og glød i sine øine; uvilkaarligt havde den ene grebet den andens haand, og det tause haandtryk forraaede deres hjerters længsel.

Allerede paa hjemmeveien merkede fru Maria, at prestens ord var faldt i frugtbar jordbund hos hendes to børn, og netop i den hensigt, at de skulde høre det, sagde hun høit til faderen:

„Det var da forunderligt, at pastor Anselmo kunde være ufornuftig nok til paa den

Andefagt med f

chindringer.

maade at ophidsje den uerfarne ungdom. Du skulde melde ham til abbeden, forat han kan blive rejsjet for sin tale. Et barnekorstog er et taabeligt forehavende, som aldrig vil kunne have Guds velsignelse."

"Men mor!" udbroød Balborg rent færdet over moderens tale. "Korstoget sker jo til Guds ære. Hvorledes kan du da kalde det et taabeligt forehavende?"

Albert kom sin søster til hjælp og sagde: "Betænk dog kjære mor, at Herrens kraft gjør den sbage sterk, og at de himmelske hærstarer vil kjæmpe med os."

"Med os!" gjentog faderen med rynket pande. "Så mig ikke atter saa høre saadan barnagtig taabelighed, Albert! Du skulde bruge dine tanker bedre og tale lidt mere forstandig. For tapre krigere er det ganske vist en fortjenstfuld ting at draget il det hellige land for under en dygtig ansførers ledelse at befri den hellige grav; men naar børn vil forsøge paa det, som endnu ikke er lykkes for de gjæveste riddere, da er det noget stort sludder og intet andet. Og derfor vil jeg ikke høre et ord mere om saadant tøv."

(Fortsættes.)

En omvendt kineser.

In kinesisk lærd havde faaet nogle bøger, der handlede om stjernerne, hvori der stod meget, som han slet ikke kunde forstaa. Kanste missionæren kan give mig forklaring paa det, tænkte han og begav sig afsted til missionshuset. Han var en stolt mand og sølte det som en skam, at han skulde lade sig belære af en udenlandsk barbar; men videbegjærigheden seirede, saa han gik til missionsstationen. Det er i grunden merkkelig alt, hvad der kan drive en hedning til missionæren. En vil gjerne have lidt medicin, en anden har et sygt barn, som lægen ikke kan hjælpe, nu vil han gjerne prøve, hvad missionæren formaar. En vil gjerne laane penge, saa atter en ønsker at saa skrevet et brev til en søn, der færdes ube i fremmede lande. Mange kommer af blot og var nysgjerrighed for at se den lysshaarede fremmede og alle de forunderlige sager, han har i sit hjem. En del kommer ogsaa af videbegjærighed og gjør mange forunderlige spørgsmaal, kun meget sjelden spørger nogen: Hvad

skal jeg gjøre, for at blive salig? Dog — man er glad, at de alligevel kommer, da kan man jo tale med dem, og male dem den Herre Jesus for øinene.

Saaledes gik det ogsaa denne gang. Først besvarede missionæren den lærdes spørgsmaal; saaledes er det ogsaa godt, at en missionær forstaaer sig paa lidt af hvert ogsaa paa stjernekundskab. Missionæren talte da med ham om lidt af hvert og spurgte ham, om han, som læste saa meget, ikke ogsaa vilde studere bibelen.

"Nej", svarte han, "jeg har længe eiet et nytestamente, men den læsning tiltaler mig ikke, desuden forstaaer jeg den ikke."

"Det finder jeg meget rimelig", svarte missionæren, "hvis bibelen var en bog, som saadan uden videre kunde forstaaes, saa var den ikke værd at trykkes. Bibelen selv siger, at det naturlige menneske ikke forstaaer noget deraf, han maa undervises af Guds aand for at forstaa aandelige ting." De har endnu ikke faaet denne aand fra oven, derfor synes bibelen Dem tjeblig og De forstaaer ikke, hvad De læser i den. Der var en tid, da det var ligedan med mig, men saa aabnede Gud mine øine, og nu er denne bog mig den dyrebareste af alle."

"Hver sin smag", svarte hedningen, "min er nu ikke den samme som Deres."

Missionæren formante ham til at bede.

"Hvadfor noget! — bede? Noget saa dumt gjør jeg ikke. Jeg er selv en høitstillet mand; skulde jeg imidlertid ville gaa til ministeren uden at være kaldet, vilde jeg ikke saa foretræde, ja selv ministeren kan ikke gaa ukaldet til keiseren. Men nu mener De, at alle kongers konge, den store Gud i himmelen, ikke skulde have andet at gjøre, end høre paa, hvad vi beder om?"

Manden var saa overbevist om, at han her var kommet med et aldeles uimodsigeligt bevis, hvorpaa missionæren intet kunde svare, men denne søgte udaf eksempler fra livet at vise, at det som syntes ikke hørte sammen, dog kunde smelte sammen. "De siger, Gud i himmelen og mennesket hernede, de kan aldrig komme sammen", vedblev missionæren. "Jo, i hønnen kommer de sammen, mennesket raaber og Gud hører. Det er min fulde overbevisning og derfor vil jeg bede for Dem at Gud maa aabne Deres øine. Bed ogsaa De. Naar De nu kommer hjem, tag Deres nytestamente frem og se, om De ikke liker det bedre."

Kineseren gik hovedrystende. „Hvilket forunderlig overtoist menneske han dog er denne barbar fra Europa. Vilde sig ind, at hans Gud vil høre ham og give mig smag paa denne dumme bog.“

Efter aftenmaaltidet greb han dog efter det nye testamente, læste et par sider, men lagde saa atter bogen fra sig og sagde igjen: „Besynderlig menneske!“ Efter en stund tog han atter bogen og læste videre, idet han sukkede: „O Gud giv mig lys!“ Næsten mod sin villie havde han maattet bede, og bønnen blev hørt, der kom lys. Sandsynligvis bad ogsaa missionæren for ham nu; idetmindste foregik en forandring med kineseren, saa han nu læste hver dag i sin bibel. Snart blev han en troende mand og fornam en fred og glæde i sit hjerte, som han aldrig før havde kjendt. Men han frygtede den forfølgelse, han nu vilde paadrage sig, saa han vovede ikke engang at fortælle det til sin hustru.

Mangen hustru i Kina har forladt sin mand, da han blev en kristen og hans nærmeste slegtninger bliver i regelen hans værste fiender. Nu tænkte den lærde: da jeg endnu ikke søgte Gud, bad missionæren for mig, og Gud hørte ham, nu vil jeg bede for min hustru og saa tale med hende.

Den følgende dag vilde han bekjende for hende, at han var en kristen. Da morgenen kom, havde han ikke mod, men sagde kun: „Done, iasten vil jeg sige dig noget.“

Efter aftenmaaltidet ventede hun at høre, hvad han havde at meddele hende, men der kom ikke et ord over hans læber. Endelig begyndte hun:

„Du jagde idag, at du havde noget at sige mig iasten, hvad er det?“

Nu kom det, men meget frygtfuld:

„Jeg har fundet, at der gives en levende Gud i himmelen og at han vil være vor fader.“ Han talte intet om frelseren, han vilde først se, hvad indtryk dette vilde gjøre paa hende. Men hvor forundret blev han ikke, da hun svarte:

„Na hvor glad jeg er. Jeg skulde ønske jeg for længe siden havde vidst det. Da for flere aar siden rebellerne huserede her, havde jeg skjult mig i klædesflabet. Jeg var saa bange. Til afguderne kunde jeg ikke bede, rebellerne havde ødelagt dem, saa de kunde ikke hjælpe mig. I min nød raabte jeg: O du store himmelske fader, hjælp mig, saa ikke rebellerne finder mig!“

De kom i værelset, hvor jeg var, men fandt mig ikke. Siden har jeg ofte tænkt paa det, om der ikke virkelig gives en Gud i himmelen.“

Saaledes havde Gud forberedt hans hustrus hjerte. Nu blev ægtfællerne døbt og begyndte saa at bede om sine børns ombendelse. Hr. King, saa hed manden, bekjendte nu den Herre Jesus, hvor han kunde, holdt endog gadeprædikener, skjønt han aldrig havde hørt eller seet, at saadant stete andre steder; han dreves dertil af den Helligaand.

Naturligvis blev hedninger drede. Borgmesteren kom til ham og sagde:

„Hr. King, De er en lærd mand, De burde ikke nedværdige Dem til at tale offentlig med folket om saadanne ting. Tror de paa disse ting, saa faar De gjøre, hvad de ikke kan lade være, men behold det for Dem selv og tal ikke med andre om det.“

King svarte, at hans hjerte var saa fuldt, at han ikke kunde tie, og saa holdt han en saa alvorlig tale for borgmesteren, at denne var glad ved at komme bort.

Engang prædikede han atter paa gaden og raabte: „Er her nogen opiumsrøger? Til ham siger jeg, du er ikke herre over dig selv, opiumen er din herre; men den Herre Jesus kan gjøre dig fri. Kom til ham, han redder dig! Eller er her en spiller? Han maa ogsaa komme til Jesus, der kan drive spilledjævlen ud af ham og gjøre et nyt menneske af ham!“

Mens han talte saadan begyndte en af hans tilhørere at skjælve og bæve, traadte frem for prædikestolen og sagde: „Kjender du mig?“

„Ja vist“, svarte King, det var et ilde berygtet menneske.

„Kan den Herre Jesus ogsaa redde mig?“

„Ja det kan han.“

„Hvorledes, naar?“

„Nu strafs, overgib dig til ham, og han vil gjøre det godt for dig!“

Manden fulgte hans anvisning, og var fra hin stund som forvandlet. Hans hus, som tidligere var en lastens bolig, er nu et hjem, hvor fred og velsignelse raader.

Smaatræk fra Hans Niilsen Hauges liv.

3. Første gang i arrest.

julen 1797 finder vi Hauge i Glemminge sogn ved Fredrikstad paa besøg hos en af sine slegtninge. Tredje juledags aften var en del mennekter samlede, og Hauge talte over Pauli ord til Titus 2, 11, hvorledes Guds saliggjørende naade oplærer os til at forsjage det ugudelige væsen og verdslige lyst.

Medens Hauge talte, traadte stedets sogneprest ind, ledsaget af en løjtnant og tre soldater; han var bleven forbitret over den vækelse, der var begyndt ogsaa i hans prestegjæld, og havde besluttet at knuse ophavsmanden. Da han var kommen ind i forsamlingen, spurgte han med barsk stemme Hauge, hvad han havde for sig. Denne svarede, at han formanede sine medmennekter til at forsjage ugadeligt væsen og verdslige lyst. Uden at indlade sig i videre samtale befalede han Hauge at følge sig, hvilket denne da ogsaa straks gjorde.

Opbyggelsen endte saaledes med, at Hauge af sognepresten, en løjtnant og tre soldater blev ført til Fredrikstad, hvor han blev sat i arrest i hovedvagt.

Man mente, at soldaternes grovheder og forhandelser vel skulde bringe ham paa andre tanker; men deri tog man feil. Hauge gav sig straks i tale med sine omgivelser; nogle begyndte at sarte et andet sind, saa de græ over sine hynder; andre derimod blev forbitrede og truede med at lægge et træstykke i hans mund, at binde og slaa ham, hvis han ikke tiede. Han svarede, at de fik gjøre, som de vilde; forresten havde han ikke seet nogen at være saaledes mishandlet. Man tog ham da og kastede ham i et „hul," kaldet „Buret". Der sad han og sang salmer, saa soldaterne hørte det med bevægelse.

I hovedvagtens arrest sad Hauge i to dage. Da førte man ham til fogden, der boede halvanden mil derfra. Denne tistalte ham barsk og bebrejdede ham, at han ved sit spærmeri forvildede folket.

Hauge svarede frimodig: „At jeg handler efter min kristendom, at folk forbedrer sig og aflægger laster, det tror jeg ikke er forvildelse." Senfæten med, at man førte Hauge

til fogden, var rimeligvis den, at man vilde fræmme ham ved hjælp af denne øvrigheds person, saa at man for fremtiden kunde blive den besværlige plageaand kvit. Dette lykkedes ikke, og Hauge blev atter ført tilbage til Fredrikstad, hvor han nu blev indsat i byens arresthus. Sid strømmede en mængde mennekter for at se den mand, hvis navn var paa alles tunger, nogle af nysgjerrighed, andre for at spotte ham og atter andre af interesse og venkskab for ham.

Hauge blev sidende i arresten til den 29de januar. Da blev han løsladt efter ordre fra amtmanden i Smaalenene. I henhold til „Apostolens gerninger" 16, 37 forlangte Hauge, at presten, der havde været ophavsmanden til hans arrest, ogsaa skulde føre ham ud af samme. Dette negtede presten at gaa ind paa, og Hauge, der allerede var vant til „ære og vancere, ondt rygte og godt rygte" gjorde heller ikke videre krav paa opreisning.

Dette var første, men ikke sidste gang, at Hauge blev arresteret. Salt skal han have været fængslet ti gange, sidste gang den 24de oktober 1804, da han blev arresteret i Eker og saa maatte sidde i fængsel i flere aar, hvorved hans velsignelsesrige arbejde blev stanset og hans helbred knækket. Fra hin første arrestation og til den sidste i 1804 var han omtrent uafbrudt paa reiser. Disse reiser gjorde han fordetmeste tilfods; af og til kunde vistnok en ven skyde ham en mils vei eller saa, og undertiden reiste han ogsaa med skibsleilighed; men den største del af de omtrent 1500 geografiske mil, han tilbagelagde i dette tidsrum, vandrede han paa sin fod.

Cpl. paa billedgaaden i nr. 12.

Gift at under saarefind findes undertit en utbesind

Gaade.

Vel er jeg gjort af straa og kvist
Men er et mesterstykke forvist.

G. M.